

*Наталія Федірко, к.е.н., доцент,
кафедра національної економіки та публічного управління
Станіслав Вартанов
Олександра Гущина
Іван Петров
Мирослав Цанов
здобувачі освітньої програми
«Публічне управління та адміністрування»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти*

ЦИФРОВИЙ ПРОСТІР УНІВЕРСИТЕТУ: ПРІОРИТЕТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Упродовж останніх років система вищої освіти в Україні набула радикальних цифрових трансформацій. Стрімке розширення застосування інформаційних технологій в освітньому просторі, простимульоване викликами пандемії Covid-19, відіграло вирішальну роль та сформувало високий рівень готовності до адаптації системи освіти до безпекових загроз, спричинених повномасштабною війною РФ проти України починаючи з 24 лютого 2022 р. За цей період кризових років реалізації освітнього процесу як викладачі, так і здобувачі набули нового рівня цифрових компетентностей, що сприяє подальшому поглибленню цифровізації набуття результатів навчання. Наразі для всіх учасників освітнього середовища Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана звичною є практика застосування в навчальному процесі онлайн-курсів навчальних дисциплін на платформі дистанційного навчання Moodle, сервісів онлайн-відеозв'язку (Zoom, Teams, Google Meet та ін.), інструментів спільного цифрового простору для виконання завдань (Jam Board, Miro, Concept Board, Canva та ін.), спеціалізованих онлайн-курсів (Prometheus, Ed.Era, Diia.Освіта та ін.), комунікації засобами соціальних мереж (Telegram, Viber та ін.), а також впровадження широкого кола інших доступних цифрових інструментів, які дозволяють здобувати освіту навіть в кризових умовах. Сучасний цифровий простір університету також забезпечується ресурсами особистих кабінетів здобувачів та викладачів, який реалізується на базі на веб-сайту та включає

інструменти, які дозволяють здійснювати облік навчальної діяльності. Водночас, для забезпечення лідерства університету в національному освітньому просторі необхідним є не лише запровадження окремих цифрових освітніх інструментів, а реалізація єдиного цифрового підходу на засадах імплементації Цілей сталого розвитку ООН та з урахуванням поточних викликів державної безпеки.

Нові завдання щодо цифровізації університету знайшли відображення в Стратегії розвитку Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана на 2023-2025 роки, реалізація якої спрямована, зокрема, на формування цифрової науково-освітньої екосистеми [1]. З метою цифровізації освітньої діяльності університету та його становлення як національного лідера дистанційної освіти у сфері економіки, менеджменту і права стратегія, зокрема, передбачає розвиток віртуальної мобільності та шляхів реалізації інклюзивної освіти в дистанційному форматі. Наявні цифрові можливості університету є потужним стимулом подальшого прогресу у забезпеченні якості вищої освіти, водночас їх значна мультиресурсність зумовлює потребу інформаційної оптимізації за рахунок розробки гнучкого цифрового інструменту – мобільного застосунку, запровадження якого під брендом «КНЕУ-цифровий» у березні 2024 р. задекларовано у Передвиборчій програмі кандидата на посаду ректора Д. Лук'яненка [2]. Розробка такого інструменту стане сучасною відповіддю університету на цифрову трансформацію вищої освіти, яка реалізується Міністерством освіти і науки України та спрямована на побудову екосистеми цифрових рішень, включно зі створенням безпечного електронного освітнього середовища, забезпеченням необхідної цифрової інфраструктури закладів та установ освіти і науки, підвищення рівня цифрової компетентності, цифровою трансформацією процесів та послуг, а також автоматизацією збору і аналізу даних.

З урахуванням сформованої політики університету щодо забезпечення якості освітнього процесу та з огляду на можливості створених цифрових баз даних як на загальнодержавному рівні (Е-документи в Дії, Єдина Державна

Електронна База з питань Освіти (ЄДБО)), так в середині ЗВО (ІС «Деканат»), застосунок «КНЕУ-цифровий» має можливість охопити усіх суб'єктів освітнього процесу, зокрема здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних персонал, адміністрацію університету, а також його партнерів.

Загальна концепція створення мобільного застосунку «КНЕУ-цифровий» передбачає використання наявних внутрішніх та зовнішніх ресурсів університету для забезпечення цифрових освітніх потреб усіх його стейкхолдерів, що передбачатиме сприяння сталому розвитку, оптимізацію управління, забезпечення якісного освітнього процесу та ефективної комунікації на засадах студентоцентризму, інклюзії, співпраці, безпеки та захисту (рис. 1).

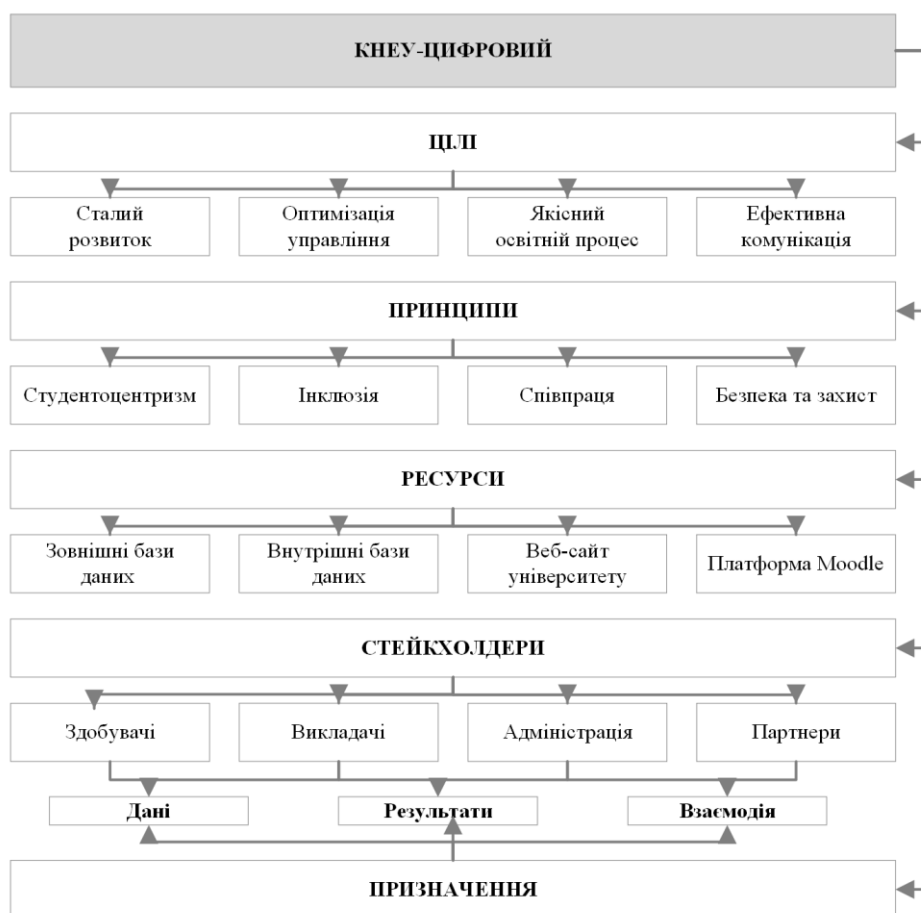

Рисунок 1 – Концептуальне призначення мобільного застосунку «КНЕУ-цифровий»

Джерело: розроблено авторами.

Розробка структурних елементів мобільного застосунку потребує детального аналізу наявних ресурсно-технічних потреб та можливостей університету, що буде зумовлювати його внутрішні та зовнішні зв'язки, а також потенційні продукти. Водночас, загальні пріоритети щодо структурного наповнення визначаються виходячи з сучасних освітніх, соціальних, комунікаційних та управлінських потреб стейкхолдерів університету. Кожен з них повинен отримати можливість доступу до тих сервісів у застосунку, які становлять для нього предмет його діяльності, та надавати доступ до тих результатів, в яких він має потребу. При цьому, важливо дотримуватись належного ступеня конфіденційності та захисту персональних даних. З огляду на це, для кожного зі стейкхолдерів мобільний застосунок повинен створювати відповідний профіль з наявними в ньому сервісами, що задовольнятимуть його запити. Надалі зосередимось на визначенні пріоритетних сервісів мобільного застосунку, які відповідатимуть сучасним цифровим освітнім запитам студентів.

Пріоритетні сервіси мобільного застосунку, які наразі є актуальними для здобувачів вищої освіти, нами визначено виходячи з сучасної практики студентського життя в університеті, яка охоплює навчання, взаємодію з усіма структурними підрозділами ЗВО, реалізацію громадянських прав шляхом участі в органах студентського самоврядування та громадських організаціях, участь у соціально-культурних та спортивних проєктах, правовий та соціальних захист власних інтересів на засадах рівності, протидії дискримінації та інклюзії, користування інфраструктурою університету, отримання матеріальних послуг, а також набуття досвіду роботи та перспектив працевлаштування. Водночас, нами також враховано ключові поточні запити студентства, які виникають як під час адаптації до освітнього простору університету, так і в процесі навчання, виконання наукових досліджень, реалізації громадських активностей, та задоволення яких потребує управлінської оптимізації.

Ключовими складовими елементами облікового запису здобувача в мобільному застосунку «КНЕУ-цифровий» нами визначено меню «Профіль», «Навчання», «Взаємодія» та «Спільнота», пріоритетні сервіси яких представлено на рис. 2.

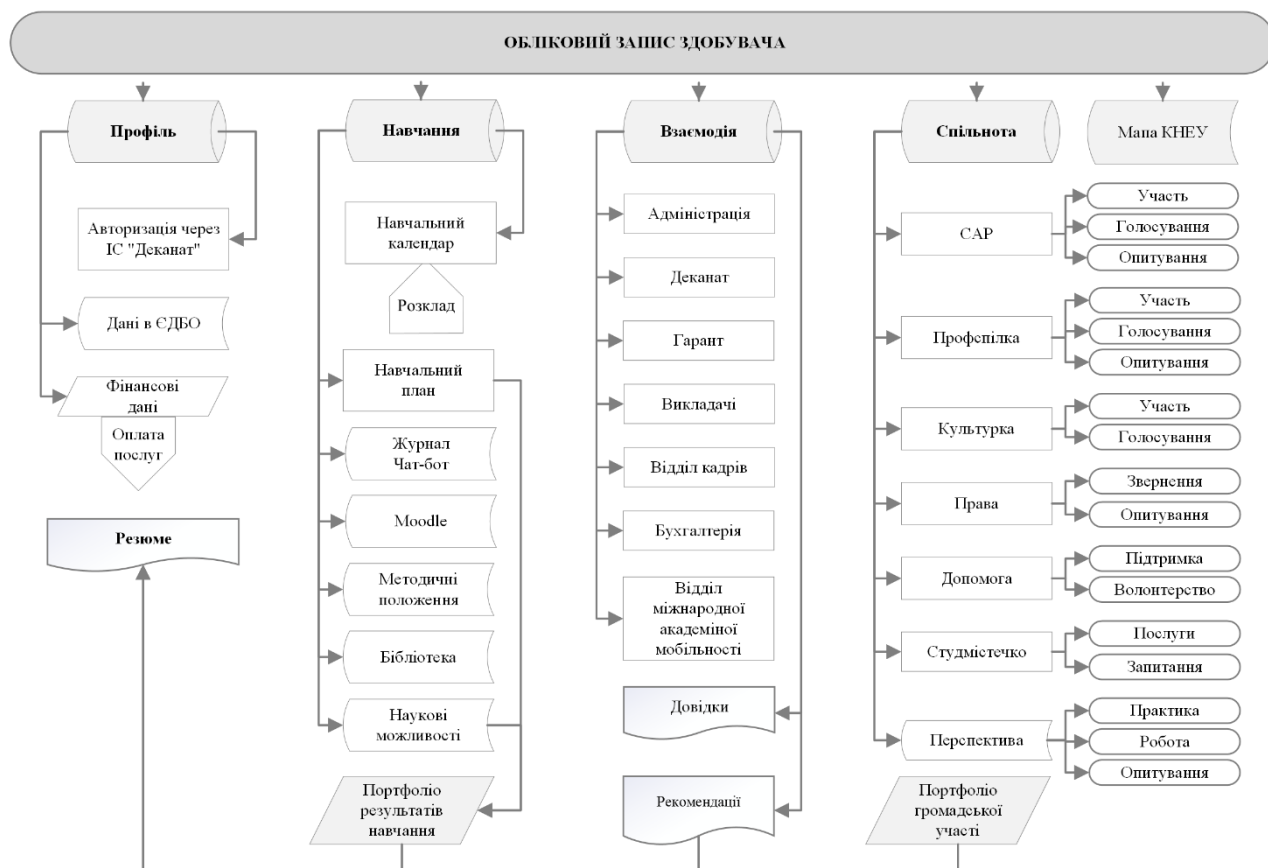

Рисунок 2 – Пріоритетні меню та сервіси облікового запису здобувача мобільного застосунку «КНЕУ-цифровий»

Джерело: розроблено авторами.

Меню «Профіль» здобувача може бути сформований на основі інформації зовнішніх баз даних (ЄДБО, Дія), а також включати інформацію внутрішньо-університетської бази даних ІС «Деканат». Ключове призначення такого сервісу полягає у наданні можливості отримувати підтвердження про статус студента та здійснювати фінансові розрахунки за послуги університету. Водночас, інноваційним сервісом для здобувача може стати формування узагальненого резюме за результатами його діяльності в університеті, зокрема портфоліо його навчальних здобутків та компетентностей відповідно до

освітньої програми та сформованої індивідуальної освітньої траєкторії, громадської участі та отриманих за потреби рекомендаційних листів.

Сервіси меню «Навчання» базуються на їх зв'язку з наявними в університеті платформою Moodle, електронним журналом, бібліотечними ресурсами, водночас пріоритетними додатковими запитами здобувачів є формування навчального календаря з визначеними освітніми та іншими університетськими подіями, нормативні документи та положення університету, що визначають правила та політику КНЕУ, можливості науково-дослідної діяльності, зокрема конференції, конкурси, гранти та ін.

На забезпечення потреби у полегшенні комунікації та співпраці між здобувачами та внутрішніми стейкхолдерами університету спрямовані сервіси меню «Взаємодія», які забезпечать зручний та інтерактивний канал зв'язку між ними, зокрема:

двосторонні чати, які забезпечать спілкування студентів з викладачами, кураторами, представниками адміністрації та іншими стейкхолдерами; обмін повідомленнями, файлами та посиланнями; отримання відповідей на питання та допомоги у навчанні; проведення онлайн-консультацій та зустрічей;

оголошення, зокрема публікації важливих повідомлень, новин та подій; створення оголошень для конкретних груп студентів або курсів; налаштування push-сповіщення для важливих оголошень;

публікації новин, зокрема стрічка новин з актуальними подіями університету, факультету, кафедри; інтерв'ю з викладачами, випускниками, роботодавцями, матеріали про наукові дослідження, гранти, конкурси; можливість замовити необхідні довідки з деканату; отримання рекомендацій щодо вибору навчальних курсів, написання наукових робіт, працевлаштування; заповнення онлайн-заявок на отримання стипендій, грантів, академічної мобільності тощо.

Перевагами меню з можливостями взаємодії є підвищення доступності та мобільності, ефективна комунікація, прозорість та відкритість, підтримка та допомога. Це сприятиме підвищенню рівня залученості здобувачів до

навчального процесу, покращення результатів навчання, зростання можливостей для їх працевлаштування після завершення навчання.

Невід'ємним з огляду на сучасні процеси студентського життя в університеті є меню «Спільнота». Студентське самоврядування КНЕУ – Студентська академічна рада – є головною привілеєм студентства брати участь в управлінні університетом. Воно об'єднує студентів за науковим, професіональним та соціальним напрямком і ставить за свою мету покращення стану студентства і їх довкілля в університеті та поза ним. Втім, в процесі своєї діяльності здобувачі можуть стикатися із тим, що діяльність САР не відповідає їх конструктивним бажанням або не виконує свої функції повноцінно.

З метою поліпшення функціонування САР і впровадження системи його безпосереднього зворотного зв'язку зі студентами сервіс мобільного застосунку «САР» забезпечить інформацію про анонси подій, протоколи засідань, нормативно-правові акти студентського самоврядування КНЕУ, а найголовніше – опитування для розміщення ідей та пропозицій студентів, а також дошка для скарг та звернень. Для студентів, які мріють взяти активну участь у розбудові університету, житті студентської спільноти та здобути певну практичну базу на майбутнє пріоритетним сервісом є забезпечення можливості постійного донабору активістів САР, отримання анонсів про нові активності, що сприятиме їх безпосередньому залученню до подій. Це забезпечуватиме довірливі відносини між САР та студентами, покращення іміджу ОСС КНЕУ, а також запровадження системи прозорого і гласного студентського самоврядування КНЕУ щодо кожного студента.

Профспілка студентів КНЕУ є невід'ємним суб'єктом громадського самоврядування та відповідає за забезпечення сталого культурного розвитку: проведення спільних культурних студентських заходів, організацію подорожей та культурного відпочинку, а також розбудову студентського середовища і студентської культури в університеті. Останні 4 роки в умовах коронакризи та повномасштабної війни в Україні діяльність Профспілки мала суттєві обмеження, водночас її відродження дозволить студентам не лише

отримувати повноцінні враження від навчання та життя в університеті, але розвивати власні soft-skills. Тому серед пріоритетних сервісів мобільного застосунку нами визначено сервіс «Профспілка», який спрямований на створення можливостей для студентів об'єднуватися для спільної організації заходів, проведення опитувань стосовно вподобань студентів та ідей для проведення культурного відпочинку, а також активного залучення нових учасників до лав Профспілки КНЕУ.

Культурка КНЕУ є центром культурного дозвілля та адаптації його студентів до студентського життя. Зазвичай, саме з Культурки починається знайомство студента з університетом, іншими студентами, лідерами студентської думки, «Кругами» та Центром культури і мистецтв – епіцентру таких заходів як «Дебют», «Казка» та «БУМ», під час виступів на яких студенти демонструють не тільки свої знання, а ще і талановитість та потужну командну роботу. Неймовірна популярність цієї організації та її творчі можливості призвели до того, що Культурка стала практично незалежною від Профспілки, зі своєю ієрархією, ком'юніті та ідейними студентами. Тому представлення в «КНЕУ-цифровому» сервісів меню «Культурка» буде групувати студентів за інтересами та акторськими здібностями, а також координувати драйв можливостей із студентським та громадським самоврядуванням університету. Важливим в додатку є можливість голосування глядачів, щоб на рівні із журі кожен охочий студент міг взяти участь у відборі та сприяти перемозі свого фаворита. Розвиток культурного врядування університету сприятиме розкриттю творчий потенціал КНЕУ та його студентів поза межами його стін та матеріальних кордонів.

Університету, що засновує свою діяльність на Цілях сталого розвитку ООН, надзвичайно важливим є дотримання прав кожного з учасників освітнього процесу. Зокрема, для студентів застосунок «КНЕУ-цифровий» передбачає меню сервісів «Права», мета яких надати можливість анонімного звернення щодо порушення їх прав викладачами, персоналом, адміністрацією чи іншими суб'єктами освітнього процесу до уповноважених інституцій,

таких як омбудсмен з прав студентів. Також відповідні структури, покликані гарантувати дотримання права студентів, зможуть проводити необхідні опитування, що збільшить кількість респондентів завдяки єдиній системі застосунку, яка вирішить проблему дублювання інформації в наявних каналах комунікації.

Важливим для сталого та інклюзивного розвитку Університету є також представлення в «КНЕУ-цифровий» меню «Допомога», який забезпечуватиме можливості підтримки та волонтерства. Сервіс підтримки передбачає можливість отримання за допомогою застосунку психологічної допомоги від служби соціальної адаптації та психологічної підтримки КНЕУ, омбудсмена з прав студентів та кураторів шляхом формування онлайн запиту. У рамках цього меню також може бути запроваджене інформування щодо актуальних заходів, тренінгів, виступів. Сервіс волонтерства необхідний для оприлюднення інформації щодо волонтерства, до якого долучається університет та/або студентський актив.

Сервіси меню «Студмістечко» покликані надати можливість звернутися до дирекції студентського містечка для отримання відповідей на запитання. Використання застосунку дозволить студентам дізнатися про доступні послуги, що надаються службою Головного інженера, службою Головного енергетика, відділом охорони об'єктів та котельнею, уточнити їх вартість, умови та терміни надання. Процеси отримання послуг спрощуватимуться завдяки розміщенню контактних даних надавачів у рамках застосунку.

Активну допомогу та супровід у набутті першого досвіду комунікації з потенційними роботодавцями надає Відділ сприяння працевлаштування «Перспектива», який в «КНЕУ-цифровий» може бути представлений в меню «Спільнота». Його сервіси можна об'єднати відповідно до трьох напрямків діяльності: практика, робота і опитування. Відповідно, до «Перспективи» через застосунок надходитимуть запити на організаційну та консультаційну допомогу з пошуком місць практики та працевлаштування. Для забезпечення

зворотного зв'язку із здобувачами у цьому сервісі варто також передбачити проведення опитувань.

Адаптація студентів першого курсу є важливим процесом, адже саме підчас нього формується рушійна сила академічного самоврядування наступного покоління. Одним з аспектів пристосування до університетських умов є простір, в якому перебувають здобувачі. Їхнє знайомство з матеріальною базою матиме вищу ефективність у форматі ознайомлення та дослідження, а не стресу, спричиненого пошуком тих чи інших аудиторій.

Тож, для того, аби вирішити проблему орієнтації в будівлях та між ними, пріоритетним сервісом застосунку «КНЕУ-цифровий» нами визначено окреме меню «Мапа КНЕУ», яке міститиме інтерактивну карту інфраструктурних об'єктів університету: спорткомплексу, бібліотеки, гуртожитків та корпусів. Останні ж матимуть гіперпосилання на плани кожного поверху конкретної будівлі з даними про маршрути евакуації та місцерозташування буфетів, медпункту, санітарних зон, укриттів, конференц-зали, читацької зали, аудиторій, а також місць утилізації різних відходів, таких як батарейки, пластик, тощо. Ця ініціатива допоможе спростити процес адаптації студентів та їх орієнтування в об'єктах інфраструктури університету.

Висновки: Популярність мобільних технологій стрімко зростає, і це не оминуло сферу вищої освіти, яка в епоху цифровізації стає більш гнучкою, доступною, інклюзивною та наближеною до потреб здобувачів. Запровадження цифрових сервісів в спеціальному мобільному застосунку університету на сьогодні є не просто амбітною ціллю, а пріоритетною потребою для забезпечення якості освітнього процесу. Вони дозволяють не лише оптимізувати навчальний процес, але й вийти на якісно новий рівень продуктивної комунікації та співпраці між усіма стейкхолдерами університету. Тому створення та запровадження мобільного застосунку «КНЕУ-цифровий» з визначеними нами сервісами є сучасною потребою та пріоритетним запитом для університету, який прагне укріплювати свої лідерські позиції та формувати розвинену цифрову екосистему.

Список використаних джерел

1. Стратегія розвитку Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана на 2023-2025 роки. URL: https://drive.google.com/file/d/1CY14IxrCYQcGajXLWLBaI_NLu49-iBpD/view
2. Передвиборча програма кандидата на посаду ректора Дмитра Лук'яненка. 2024 р. URL: https://drive.google.com/file/d/1hLUbVFwWIRgEO-SspUHNDX_moUioqbyd/view

Prymostka Olena

*Doctor of Economic Sciences,
Professor*

CONSULTING IN ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN EDUCATION

Artificial intelligence can transform education by putting learners in charge of their own education, by shaping the learning experience to widely varying needs and through redefining the traditional roles of schools and universities. But there is too much hysteria and many over inflated claims. What is needed is a measured approach and a realistic understanding of what can be achieved and how to make the technology work.

Artificial intelligence can be simply defined as is where a computational system performs a task generally accepted to require human intelligence. AI was originally developed between the 1950s and mid-70s but, after initial expectations were not realized, there followed a “AI winter” with little progress being made. Interest picked up again in the mid-1990s, but practical applications were few and far between. The “big bang” for AI came after 2010 driven by much better computational platforms from companies such as Nvidia and access to large volumes of data mostly harvested using the internet.

Consulting in AI for educational process is important part as far as new approaches toward learning process become more essential. Current discussion about AIED is characterized by two essential aspects—the distinction between LA, EDM, ML, and AI and the challenges of pedagogically meaningful implementation. In particular, there is often no clear distinction between LA and AIED. A major reason for this is the missing evidence for the application and effect of the terms in